

Remissyttrande

Skattelättnad för arbetsresor. En avståndsbaserad och färdmedelsneutral skattereduktion för längre arbetsresor (SOU 2019:36)

Sammanfattning

Vilhelmina kommun är i stort positiv till att systemet ses över, men förslaget som kommittén presenterar bör omarbetas. Vilhelmina kommun hade sett det mer lämpligt med ytterligare skattelättnader från dagens system för boende i glesbygd, detta då den demografiska och löne-mässiga sammansättningen i kombination med ökade drivmedelspriser gör det allt svårare att bo och leva i glesbygden, en bygd som trots allt fortsatt är en del av Sverige. Kommittén bedömer att gruppen som missgynnas av förslaget inte är stor, men för Vilhelmina kommun är detta en viktig fråga då 48% av kommunens invånare bor utanför kommunens centralort. Signalvärdet ska heller inte bortses, skillnader mellan landsbygd och stad är idag en ytterst aktuell fråga. Att försämra förutsättningarna till skattelättnader för boende i glesbygdskommuner sänder helt fel signaler. Den konstruktion som kommittén valt med skattereduktion istället för avdrag skapar större rättvisa mellan de med lägre inkomster och höginkomsttagare, vilket kommunen ser positivt på.

Kommunens ställningstagande

Vilhelmina är en geografiskt stor kommun med drygt 6 700 invånare utspridda på en yta om 8740 kvadratkilometer (motsvarar ungefär 46 st Stockholm), av kommunens invånare bor cirka 3 200 utanför centralorten. Kommunens verksamheter är sammantaget den största arbetsgivaren i kommunen, och inom den 30 km radie runt centralorten som föreslås bli en ny lägsta nivå finns i stort sett samtliga byar som servar centralorten med dagpendlande arbetskraft. I Vilhelmina är medborgarna i stort sett helt beroende av bilen som transportmedel, då lokaltrafik för inom-kommunal arbetspendling är i stort sett icke-existerande och att en utökad inomkommunal kollektivtrafik inte över huvud taget är ekonomiskt försvarbar. Samåkning är i de flesta förekommande fall inget fungerande alternativ. Vilhelmina kommun anser att förslaget i detta fall blir felriktat och motverkar sitt egentliga syfte (ur direktivet: ett "reseavdragssystem som i högre grad gynnar resor med låga utsläpp av växthusgaser och luftföroreningar samtidigt som avdraget underlättar för att man ska kunna bo och verka i hela landet, även där kollektivtrafikalternativ saknas eller är begränsade" samt "bidra till regionförstoring, och därigenom underlätta rörligheten på arbetsmarknaden) och att det istället direkt missgynnar vissa skatteskyldiga i glesbygdskommuner. Vilhelmina kommun som arbetsgivare har redan idag brist på arbetskraft inom ett flertal kompetensområden. Det finns en uppenbar risk att detta förslag avsevärt kommer att försvåra kompetensförsörjningen och förvärra kompetensbristen eftersom förutsättningarna för att pendla kortare och längre sträckor försämras kraftigt. Kommunen riskerar att tappa befintlig personal då utgifterna för att leva blir för stora. Vidare skall även nämnas att ett stort antal av våra kommunmedborgare pendlar längre sträckor för att ta sig till utom kommunala/regionala arbetsplatser och även dessa kan komma att drabbas hårt. Att familjer består av två vuxna som båda drabbas hårt av föreslagen förändring är inte ovanligt.

Avslutningsvis anser Vilhelmina kommun att kommittén omöjligen kan ha insett vidden av sitt uppdrag eller agerat därefter. Hade man insett det så hade man omöjligen kunnat anta en hållning där man tycker att gruppen som missgynnas av förslaget inte är stor. Gruppen som missgynnas av föreslagen förändring kommer att vara ofantligt stor när glesbygden slutligen dör och med den all service för genomresande, semesterfirare och turister. Nationella förändringar ger

nationella effekter. Det är dessutom anmärkningsvärt att ytterst få glesbygdskommuner har tillfrågats att lämna svar på betänkandet under remissförfarandet. Vilhelmina kommun anser att förslaget skall omarbetas för en ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar framtid. Följande punkter föreslås:

1. Sträckan ska minskas från 30 km till 20 kilometer, en övre gräns bör tas bort då vi enbart inom Vilhelmina kommun har dagpendlingssträckor på över 100 km enkel väg.
2. För vecko-pendlare i våra regioner är 59 resdagar en för hög lägsta nivå, istället bör 40 resdagar vara en rimligare gräns.
3. 20 kronor per resdag som kompensation utöver de 60 ören per kilometer för den som måste ta bilen vid bristfällig kollektivtrafik (läs: hela Vilhelmina kommun) är inte i överensstämmelse med en insikt i hur det är att bo och verka i glesbygd och att den delen av landet också ska vara möjlig att bo kvar i. Enligt kommittédirektivet står att "Kommittén ska analysera hur en förändring av avdragsrätten kan förväntas påverka möjligheten att bo och arbeta i glesbygd och hur det förväntas påverka människors val av bostadsort och arbetsplats samt resmönster". Vilhelmina kommun ser inte att utredningen ens är i närheten av insikt eller analys.
4. Vilhelmina kommun förordar en blivande proposition från regeringen med den profil som Vilhelmina kommun framhåller och att skattereduktion väljs före avdrag vilket också är kommitténs förslag.